

hacten^o de fauore ⁊ p̄tectōe aplice sedis obtinuit/ vt nullus in
 monasteria vel abbates ordinis memorati quālibet ecclesiasti
 cā sniam p̄meret/ vel p̄sonas in eodē ordine p̄stitutas excōis/
 vel suspēsiōis / seu interdicti p̄mulgatōe grauaret. Quia vero
 refrigescēte caritate multoz vsq̄ adeo malicia noscīt abūdas
 se/ vt nōnulli eoz q̄ ecclesijs dei modernis tēporib^o sunt p̄lati
 trāsgrediant̄ termios ab antiq̄orib^o p̄stitutos/ ⁊ i vestrū spāl̄r
 ordinē idebitā exercere nō dubitēt vltionē. **P**riū l̄rāz inscri
 ptione statuim^o ⁊ auctoritate aplice p̄firmam^o / vt nulli oīno
 liceat in vos/ vel monasteria v̄ra/ seu fratres inibi p̄stitutos p̄
 id qđ ab origine ordinis noscīt obseruatū/ excōis/ vel suspēsiō
 nis/ seu interdicti sniam p̄mere. Quā si deprompta fuerit auc
 toritate aplice decernim^o nō tenere. Adūciētes q̄z decernim^o /
 vt archiep̄i ⁊ ep̄i in recipiēdis p̄fessiōib^o q̄ a b̄ndictis vel b̄ndi
 cēdis abbatib^o exhibent̄ ea sint forma ⁊ exp̄sione p̄tenti q̄ ab
 origine ordinis noscīt instituta/ scz vt abbates ip̄i/ saluo ordie
 suo / p̄fiteri debeāt ⁊ p̄tra instituta ordinis nullā p̄fessionē fa
 cere cōpellant̄. Nulli ḡ oīno hoīm liceat hāc paginā n̄re p̄stitu
 tionis ⁊ cōfirmatōis infringere/ vel ei ausu temerario p̄traire.
 Si q̄s aut̄ hoc attēptare p̄sūpserit indignationē oīpotētis dei
 ⁊ beatorū **P**etri ⁊ **P**auli ap̄lorum eius se nouerit incurfurū.
 Datū Cleroneñ. xj. kl. Decembris.

Similē bullā in forma expedit dñs Urbanus p̄p. iij. q̄ inci
 pit/ **M**onastice sinceritas.

Hoc etiā priuilegiū in forma cōfirmat/ innouat/ ⁊ plurimū
 auctorizat dñs Clemens p̄p. v. vide loco suo. *p̄uile. 57.*

Priuilegiū dñi Urbani pape iij. **P**er qđ
 cōcedit vt si ep̄i mun^o b̄ndictiōis ⁊ alia q̄
 ad officiū ep̄ale p̄tinēt abbatib^o ordinis
 exhibere renuerit/ liceat eis si sacerdotes

fuerint proprios nuncios benedicere/ et alia
 que ad officium abbatis pertinet exercere/ ac ab
 alio episcopo ea recipere que a suo fuerit denega-
 ta. **¶** Episcopi in benedictionibus abbatum ea sint
 perpetui forma professionis que ab origine ordinis
 fuit instituta/ sed salvo ordine suo. **¶** Sede
 episcopali vacante/ hec omnia a vicinis episcopis suscipere
 possint. **¶** ab episcopis transeuntibus pro mo-
 nasteria/ monachorum ordinationes/ vasorum
 et vestium benedictionem recipere valeant.
¶ Nulli liceat personas ordinis etiam pro mo-
 nasteriorum substantia vel possessionibus ad
 iudicia secularia trahere/ seu nos ad concilia/
synodos/ aut aliquos forenses conventus
trahere/ seu ad loca ordinis causa ordines
celebrandi/ chrisma faciendi/ causas tractandi/
vel congregationem convocandi accedere. **¶**
 nullus infra miliare ab abbatibus vel gra-
 uis nostris edificia noua faciat. **¶** In cau-
sis propriis/ siue civilibus/ siue criminalibus pertine-
ant questionem liceat nobis fratrum nostro-
rum testimoniis uti. **¶** nullus vicinos vel
 mercenarios nostros pro eo quod nos adiue-
 rint ad laborandum in illis diebus in quibus

17
laboram⁹ ⁊ alij feriant⁹/vel occasione pri-
uilegiorū nobis a sede aplice cōcessorū/
seu ppter detentionē decimarū/vel bñfa-
ctores nros interdicare/aut vinculo ana-
thematis innodare audeat. Et si forsa op-
positū factū fuerit/possum⁹ tales absolue-
re/⁊ eis ecclesiastica sacramenta ⁊ sepultu-
ram ministrare.

De

Rbanus

Ep̄s seruus seruoꝝ dei.

Dilectis filijs abbati ci-
sterciensī ⁊ vniuersis coabbatib⁹ eius sub eo-
dē ordine deo seruiētib⁹. Salutē ⁊ aplicā be-
nedictionē. Cū ordo vester p infusionē diui-
ne gratie longe lateq; fidelib⁹ christi sit odor
vite in vitā/in his que iuste req̄ritis tāto fa-
cilius nostrū imprimur assensum/quāto plu-
res vestro exēplo in ecclesia dei pficiunt ad salutē. Eapropter
dilecti in dño filij vestris iustis postulatiōibus clemētius an-
nuētes/⁊ sollicite puidere volētes ne ad id qđ vram religiōnē
dedecet/alioꝝ possitis magnitate cōpelli/felicis memorie
Lucij pape pdecessoris nostri vestigijs inherētes vobis aucto-
ritate p̄ntiū indulgem⁹ vt si archiepi vel epi in quorū parro-
chijs domus vestre fundate sunt/cū hūilitate ⁊ deuotiōe de-
bita req̄siti/abbates substitutos bñdicere/⁊ cetera que ad of-
ficiū ep̄ale p̄tinet exhibere forte renuerit/cisdē abbatib⁹/si tñ
sacerdotes fuerint/liceat p̄prios nouicios bñdicere/⁊ cetera q̄
ad officij iū ptinent exercere/ et ab alio ep̄o accipere q̄ a suo
fuerint indebite denegata. Illud adijciētes vt in recipiēdis p-
fessionib⁹ que a benedictis vel bñdicēdis abbatib⁹ exhibent/
ea sint epi forma ⁊ exp̄ssioe p̄tenti/q̄ ab origine ordinis noscūt
instituta/scz vt abbates ipsi saluo ordine suo p̄fiteri debeāt/

18
et contra statuta ordinis nullam professionem facere compellant. **Q**ui si se
des diocesani episcopi forte vacauerit/hec omnia a vicinis episcopis libere
suscipere et absque contradictione possitis/sic tamen ut ex hoc imposterum
propijs episcopis nullum iudicium generet. **Q**uia vero interdum proprio
rum episcoporum copia non potestis habere/ si aliquem episcopum pro vos transire
contigerit/ab illo interim monachorum ordinationes/benedictionem
vasorum/et vestium recipere valeatis. **P**aci quoque et tranquillitati
vestre providere volentes districtius prohibemus ne quis vos ad se
cularia iudicia provocet/sed si quis sibi putaverit aliquid in vos
de iure competere/sub ecclesiastico iudice experiendi habeat facultatem. **N**ullus etiam vos vel fratres vestros ad concilia/synodos/aut
aliquos forenses conventus ire/vel iudicio seculari de substantia
vestra propria/vel possessionibus subiacere compellat/nec ad do
mos vestras accedat causa ordines celebrandi/chrisma faciendi.
causas tractandi/aut aliquos publicos conventus convocandi.
Adicietes ut nulli infra mularum unum ab abbatibus/vel grangis
vestris/edificia vel mansiones novas liceat facere. **Q**uod si presump
tum fuerit/pro episcopum diocesanum vel eius officiales excommunicationis
sententia arceat. **I**n causis autem proprijs siue civilibus siue criminalibus
contineantur questionem/liceat vobis fratrum vestrorum quos ad hoc ido
neos esse constiterit testimonijs vestris/ut ne ex defectu testium ius ve
strum valeat deperire. **A**uctoritate quoque apostolica interdiciamus/ne
quis vicinos vel mercenarios vestros pro eo quod vos ad laboran
dum adiuverint in illis diebus in quibus laboratis et alij feriant/
vel aliqua occasione eorum que ab apostolica benignitate vobis in
dulta sunt/seu benefactores vestros pro eo quod vobis aliqua benefi
cia vel obsequia ex caritate prestiterint interdiciere/aut vinculo
anathematis audeat innodare. **Q**ui si quis in aliquo de familia
vestra quod diu in famulatu vestro fuerit propter detentionem deci
marum/vel aliud aliquid a sede apostolica ordini vestro preceptum/excois/vel
interdicti sententiam promulgaverit/liceat vobis eos abluere/et si
necesse fuerit ecclesiastica sacramenta cum sepultura conferre.
Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre constitutionis et
confirmationis infringere/vel ei ausu temerario contraire. **S**i
quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipo

rentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit
incursum. Datu Cleron. ij. Idus Martij.

Optimum notabile.

Nota quod quilibet bonus ordinis zelator qui vult intelligere
libertatem dicti ordinis/que a nonnullis quibus exemptio ab ordi-
narijs dicitur/debet attente notare privilegia precedentia/et aliqua
sequentia. Et quia faciunt mentionem de ordinis libertate ab ipsius
origine/super omnia recurrendum est ad plogum carte caritatis/
que est fundamentale et originale statutum ordinis/vbi est fons
et origo libertatis ipsius/in quo sic dicitur. Antequam abbatie ci-
stercienses florere inciperent/dominus Stephanus abbas et fra-
tres sui ordinaverunt/vt nullo modo abbatie in alicuius antisti-
tis diocesi fundarentur antequam ipse decretum inter cisterciensem ce-
nobium/et cetera ex ea nata exaratum et confirmatum/ratum habe-
ret propter scandalum inter pontificem et monachos deuitandum.
Beatus enim Robertus et fratres sui iuxta diuinam inspirationem
cistercium fundare volentes/non ad presule ordinariu episco-
pum cabilonen/sed ad legatum apostolicum Lugdunen episco-
pum recurrerunt/et eius mandato immediate sub sede apostolica
cistercium fundauerunt episcopo cabilonen in nullo se/nisi commis-
sione dicti legati in cistercio se occupate. Idcirco dominus Pa-
schalis papa secundus in privilegio precedenti dicit abbatiam ci-
stercij perpetuo haberi sub speciali tutela sedis apostolice. Calistus
autem papa secundus/et alij sequentes confirmando dictam cartam
caritatis/etiam ipsius plogum ratificant. In quo/decretum per be-
ate memorie dominum Stephanum cistercij abbatem et fratres suos
super cenobijs ab eis fundandis factum exprimit/scilicet quod nulle ab-
batie sui ordinis fundarentur in aliqua diocesi nisi prius ipse epi-
scopus consentiret/quod sicut cistercium ordinis mater erat ab or-
dinario scilicet episcopo cabilonen exemptum/ita quoque et ipse
episcopus in cuius diocesi aliud monasterium ipsius ordinis esset

fundandū etiā cōsentiret monasteriū ipsum/in nullo eidē epō
 subijci/sed solū abbati cisterciū qui cōditor dicte carte caritatis
 inter cetera dicit. **C**urā tñ animarū illoꝝ grā caritatis retinere
 volum⁹ oēm p hoc iurisdictionē intelligēs/statimqꝫ psequit̄/in
 claustro nostro zc. necnō suis patrib⁹ abbatib⁹ imediati⁹ a q̄
 bus talia monasteria imediate dependerēt/ fm gradus suos.
Ex quib⁹ euidenter cōstat eos q̄ asseruerūt cisterciū/ z ordinem
 qñqꝫ/ z pmo tpe fuisse ep̄is z ordinarijs subiectos/ min⁹ suffici
 enter ordinis secreta z fundamēta itellexisse/ z falsā opinionē
 posuisse. **S**i ita fuisset/q̄ inuite vniuersi ep̄i p totā mūdi lati
 tudinē dispersi p̄cordit̄/nullo eoz discrepāte/tā gloriosū z fa
 mosū ordinē ab eoz iurisdictione eximi pmisissent. **E**t neqꝫ ibi
 dē visitatiōes quascūqꝫ facerent/nullas pcuratiōes reciperēt/
 z penitus nihil auctoritatis inibi sibi reseruassent. **D**iuina lgi
 tur puidētia sanctos p̄ses **R**obertū z ei⁹ fratres inspirāte z di
 rigēte/cisterciū z vniuersa ei⁹ mēbra in sūma libertate seu exē
 ptione ab ordinariorū subiectione nata/ z cōtinuata fuerint. **E**t
 cū exēpta dicunt̄/exēptio nō p̄supponit subiectionē aliquā fuis
 se p̄uā/sed solū p̄seruationē/ne in subiectionē ruerent/ sic suo
 mō accipiēdo exēptionē/sicut cū gloriosa virgo **A**maria a pec
 cati originalis macula qñqꝫ exēpta dicit̄. **A**b illa em̄ totaliter
 imunis z p̄seruata semp fuit/qz tota pulchra sine macula/ aut
 ruga. **E**t sup istis principijs fundant̄ originaliter p̄uilegia p̄ce
 dētia z multa sequētia in qb⁹ gradatim plura p̄ozib⁹ addunt̄.

Quia insup dicta p̄uilegia tā p̄cedentia q̄ plura sequētia
 totiens rememorāt ep̄os in b̄ndictionib⁹ abbatū p̄tentari de
 bere p̄fessione que ab ordinis exordio noscīt instituta/ z aliam
 ab eis req̄rere nō possunt/filios ordinis latere nō debet p̄fes
 sionē hic multū generaliter p̄ deuota quadā p̄testatione reue
 rentie z honoris ipsi ep̄o p̄ abbatē in exhibitione b̄ndictionis
 facte accipi. **E**t qz in aliquib⁹ p̄uilegijs sequētib⁹ dicit̄/qz ep̄i
 debeant esse cōtenti forma p̄fessionis quā cisterciū abbas fa
 cit in sua benedictione. **I**dcirco vt cū p̄sone ordinis p̄ dei gra
 tiam ad illū actum puenient/nō oīno p̄fiteant̄ fm formā in li

bris ep̄oz postā/dignū duxim⁹ hic eā quā facere solet abbas
 cistercij inserere. **E**go. **A.** abbas cisterciē subiectionē/reuerē-
 tiam/et obedientiā a sanctis p̄ribus cōstitutā fm regulā sancti
 Benedicti tibi dñe. **A.** ep̄e/tuisq; successorib⁹ canonice substi-
 tuendis/et sc̄tē sedi cabiloncē/saluo ordine nostro/ p̄petuo me
 exhibiturū p̄mitto. **P**er hanc clausulā/saluo ordine nostro/ q̄
 hic vltra libros dñoz ep̄orum addit̄/sufficiēter moderant̄ et li-
 mitant̄ termini isti in hac forma p̄fessionis positi/ sc̄z subiecti-
 onē/reuerentiā/et obedientiā. **S**unt em̄ p̄ oīa ab eo tā interio-
 ori q̄ exteriori foro exempti/vt patet p̄ ista priuilegia. **P**rob̄e
 ab olim plures deuoti ordinis filij cū missam celebrātes in p̄n-
 cipio canonis dicūt p̄ rege nostro/ et antistite nostro/eū ordi-
 nis patrē cui oēs de ordine subijciunt̄ intelligūt/qui recte oīm
 sui ordinis pater et antistes dici potest et debet. **P**orro ad sup-
 his vitandā multoz ep̄iscopoz cauillationē/ et pluriū abbatū
 simplicitatē/qui munus benedictionis recipiendo ad illa non
 multū aduertunt/et ex hoc multi ep̄i auctoritatē et iurisdictionē
 sup̄ eos p̄tendere nisi sunt/sicut patet in multis locis germa-
 nie/et in diuersis alijs puincijs/ p̄inde voluerunt ordinis pa-
 tres/duo sup̄ his remedia a. **S.** d. nostro Innocētio papa oc-
 tauo obtineri. **P**rimū est declaratio amplissima exemptōis or-
 dinis in generali et in particulari ab ordinarijs. **S**c̄dm̄ vt cister-
 cij abbas tanq̄ eoz oīm pater/abbates et abbatissas b̄ndice-
 ret/et sic cessant omnes occasiones ordinarioz/ ad sibi p̄sonas
 et loca ordinis in aliquo subijciendū/q̄ suis in locis ponunt̄ p̄-
 scoz exēplo patrū/qui ab exordio vsq; in p̄sens fm occurrētes
 ordinis necessitates in diuersis materijs ad sc̄tām sedē recur-
 sum habuerūt/sicut ex hui⁹ collecte decursu satis cōstare p̄t.

Priuilegi dñi Honorij pape. iij. **N**e de
 terris ante cōciliū acquisitis/ si alicui eas
 ad excolendū cōcesserimus/ et postmodū
 ad nos redierint/decimas demus.

*In scriptis. Ne de. cōciliū
 ex. Honorij pape. iij.
 Ge. p̄. p̄p̄. p̄p̄. p̄p̄.
 // Honorij pape. iij.*